

Herdenking Gevallen in het v.m. Nederlands -Indië: Toespraak Charles van der Duim op 15 Augustus 2016 in Geldrop-Mierlo.

Goedenavond Geachte Aanwezigen, Dames en Heren,

Na meer dan 70 Jaar alsnog postuum het Mobilisatie - Oorlogskruis

toegekend. afgekort (MOK)

Hollandse jongens houd goede moed!

(Inleiding:)

Het zou de uitspraak kunnen zijn van een van onze middeleeuwse **zeehelden**, een **Tromp** of de **Ruyter**, die voorgingen in onze **heldhaftige historische zeeslagen**.

Je wordt dan ook met gepaste trots vervuld als na heel veel tijd blijkt, dat dit nog een **laatste aanmoedigingskreet** is van **je eigen vader**, bedoeld voor zijn medestrijdmakers in hun **doodstrijd**.

Deze min of meer ouderwets klinkende hartekreet heeft echter sinds korte tijd voor mij als **zoon, eeuwigheidswaarde**.

Ik ben echt met heel veel trots vervuld, **zoon te zijn van zo'n Vader**.

De volgende samenvatting van zijn bewogen levensverhaal geeft de context aan waarin het geplaatst is.

(Personalialia:)

Mijn vader Johannes van der Duim, werd geboren in Delfzijl op 10 september 1906 en was de **zoon van Johanna van Streun en Rutsker van der Duim**.

Hij was **Sergeant-Majoor Administrateur bij de KNIL** en ingedeeld bij het **15e Bataljon Infanterie**.

Hij was getrouwd met **J.C. Beckker** en woonde met zijn gezin bestaande uit 5

kinderen in de Joharlaan 6 te Bandoeng, West-Java.

Hij leefde heel gelukkig en onbekommerd, totdat onverwacht de **Oorlog met Japan** uitbrak.

(Uitbreken oorlog.)

Op 8 december 1941 's morgens, maakte **Gouverneur-Generaal Tjarda van Starkenborch Staghouwer** de bevolking van **Nederlands Indië**, via radio **Nirom** bekend, dat de oorlog met Japan was uitgebroken.

In verband met de ontstane situatie werd meteen een algehele mobilisatie uitgeroepen.

Ondanks heftig en moedig verweer van onze Strijdkrachten, de Koninklijke Marine, de KNIL en de Luchtvaartafdeling hiervan, moesten zij toch al spoedig het onderspit delven tegen de goedgetrainde en van moderne wapens voorziene overmacht van de Japanners.

In maart 1942 is daarom tot een onvermijdelijke **capitulatie** overgegaan.

(Na de capitulatie:)

Na de capitulatie werden onze KNIL- Militairen door de Japanners op verschillende plaatsen in **Nederlands Indië** geïnterneerd.

Op 9 maart 1942 kwam mijn **vader Johannes van der Duim** terecht in Bandoeng.

Vervolgens werd hij op 15 maart 1942 verplaatst van Bandoeng naar, **Prisoners Of War**, afgekort **POW**, CAMP 903 in Cilacap, Midden -Java.

In dit kamp werden de mensen erg slecht behandeld.

De geïnterneerden moesten bijvoorbeeld uren lang in de brandende zon in de houding staan en regelmatig werden mensen mishandeld.

In september/oktober 1942 werd mijn **vader** overgebracht naar Batavia voor verder transport naar Singapore, Sumatra en Japan.

Hij verbleef een tijdje in de vm. Kazerne het Garnizoens

Bataljon van het **10e Bataljon Infanterie**, dat als doorgangskamp voor krijgsgevangenen werd gebruikt.

(Internering in BIRMA)

De dag vóór zijn vertrek uit Batavia werd hij samen met ca. 1000 Engelse, Australische en Nederlandse krijgsgevangenen om 24:00 uur in het Kamp

gewekt, met de opdracht zo snel mogelijk aan te treden met al zijn "bezittingen".

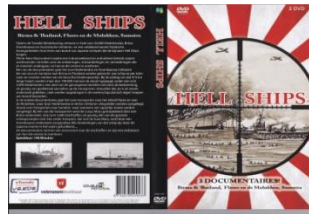
Om 02:00 uur 's nachts was de afmars en marcheerden zij naar het station van Batavia, waar alle krijgsgevangenen moesten instappen in een trein met goederenwagons, die hen naar de havenstad "Tanjung Priok" bracht.

In Priok moesten alle krijgsgevangenen zonder eten of drinken op de kade, urenlang in de brandende zon wachten met alleen een waterkraantje bij de loods van de KPM.

Tegen de avond werden alle krijgsgevangenen ingescheept in het Japanse schip "SS Oyo Maru".

Dit was een van de schepen die later berucht geworden zijn, onder de alleszeggende naam "**Hell Ships**".

Men had nauwelijks enige ruimte in dit schip, het stonk er verschrikkelijk, er was nauwelijks of geen drinkwater, en het was er snikheet. Gezien deze omstandigheden was het dan ook geen wonder, dat al spoedig de destijds

beruchte ziekte, dysenterie uitbrak.

Na aankomst in Singapore werden de krijgsgevangenen met vrachtwagens vervoerd naar Chang- kamp, om vervolgens per trein getransporteerd te worden naar Ban Pong, een grensplaats met Thailand.

Van daaruit werden de krijgsgevangenen ondergebracht in het werkkamp **Branch Camp of Thai - POW Camp 8769** (deze gegevens zijn afkomstig van het Nationaal Archief en van Japanse Interneringskaarten).

(Birma Spoorweg.)

Toen mijn **vader** vervolgens te werk gesteld werd aan de beruchte **Birma-**

Spoorweg, brak een van de zwaarste periodes in zijn leven aan.

Zoals bekend hebben veel krijgsgevangenen deze periode niet overleefd, door het mensonterend optreden van de Japanse en Koreaanse bewakers in combinatie met het zware werk, slechte voeding, gebrek aan geneesmiddelen, ziekten en slechte huisvesting.

Hij heeft deze zeer zware beproeving met heel veel doorzettingsvermogen doorstaan, alhoewel hij wel zijn trouwring heeft moeten verkopen om aan de

juiste medicijnen te komen, voor de bestrijding van opgelopen tropische zweren.

Via het Rode Kruis is mijn moeder later geïnformeerd over alle gruwelijke details van deze zwarte bladzijde, in het levensverhaal van mijn **vader**.

(Op transport naar Japan)

Door een flinke opmars, o.a. via India, werd na een tijdje duidelijk, dat de geallieerden steeds meer aan de winnende hand waren.

De Japanners besloten vervolgens om de krijgsgevangenen over te brengen naar Japan via Singapore.

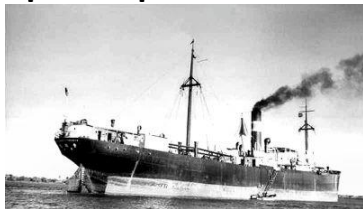
In Singapore werden **1076 Engelsen** en **213 Nederlanders**, waaronder **Johannes van der Duim**, ingescheept op het **Japanse Schip SS "HOFUKU MARU"**.

Het schip kreeg echter al snel motorproblemen en moest voor reparatie uitwijken naar de havenstad Miri in NW-Borneo, waar het 3 weken daarvoor moest blijven liggen. Door de slechte behandeling stierven enkele krijgsgevangenen.

Na reparatie kwam op 12 september 1944 het schip aan in de baai van Manilla, hier werden 50 zieken waaronder **12 Nederlanders** van boord gehaald.

Op 21 September 1944 vertrok het Japanse schip **SS "Hofuku Maru"**

samen met 10 andere schepen weer in konvooi, op weg naar Japan.

(Zeedrama)

Voor de kust van het Schiereiland Bataän (Eiland Luzon), werd het konvooi aangevallen door Amerikaanse vliegtuigen en het schip werd met 2 voltreffers, tot zinken gebracht en zonk binnen 2 minuten.

Het schip voerde **geen Rode Kruis Tekens** of de **letters POW** die aangaven, dat er krijgsgevangenen vervoerd werden.

1047 krijgsgevangen verloren het leven tijdens dit **Zeedrama** waaronder **140 Nederlanders**.

Ook mijn vader SMA KNIL Johannes van der Duim behoorde tot de

slachtoffers. Zij hadden allen daar hun **ZEEMANSGRAF**.

(Einde van de oorlog.)

Aangezien de Indonesische Pemuda's een dreigende strijd begonnen waren voor Onafhankelijkheid, **de Bersiap tijd**, werd het **gezin bestaande uit oma, moeder en 5 kinderen** in september **1945 opgehaald/ontzet door KNIL militairen**.

Zij werden naar een Beschermingskamp vervoerd, grenzend aan de Kali(Rivier) **Ciliwung**. Deze tocht heeft later diepe sporen achtergelaten bij het **gezin**, want behalve dat het al zijn bezittingen moest achterlaten, werd **het onderweg vaak beschoten door de Pemuda's waarbij zelfs een KNIL -militair gewond raakte**.

Ter plaatse werd het gezin een kamer toegewezen van 4x4 m. !

Heel Bizar was ook, dat het kamp schuin tegenover het **10^e Bataljon** lag, waar voorheen hun **vader** was ondergebracht, voor transport naar Singapore.

Het verblijf was verder verre van prettig, door de **voortdurende beschietingen** vanuit een **Kampong** aan de overkant van de kali.

Uiteindelijk werd door het KNIL besloten de kampong daarom maar plat te branden.

(Postuum Mobilisatie Oorlogskruis-MOK)

Johannes van der Duim werd **2 jaar als vermist** opgegeven, totdat **2 overlevenden van de Hofuku Maru** onder ede verklaarden dat mijn **vader** op dat schip zat. Uiteindelijk ontving ook toen pas, mijn **moeder** het **broodnodige Pensioen, waar zij al lang recht op had**.

Toen op **2 augustus 2015** een artikel verscheen in een Landelijk Ochtendblad onder de naam, "**De Vergeten Veteranen uit de 2e Wereld Oorlog en Rouwende Familieleden**", heb ik als **oudste zoon** een aanvraag ingediend bij de **Minister van Defensie**, om **onze Vader, Johannes van der Duim, na 70 Jaar** alsnog **Postuum het Mobilisatie - Oorlogskruis (MOK)** toe te kennen.

Luitenant-kolonel b.d. Jac Brijl heeft geheel belangeloos bemiddeld, in het Ambtelijk Proces van Postume Toekenning.

Onder grote belangstelling, o.a. van familie, zelfs uit **Friesland** en **Groningen** en van de voorzitter **Madjoë KNIL**, de **Heer Jac van Gemert** en echtgenote, die ook het **KNIL Banier** meebrachten, werd tenslotte op **22 oktober 2015** in het

wijkcentrum "**Het Slot**" te Eindhoven, het **Postuum aan SMA KNIL**,

Johannes van der Duim, toegekende Mobilisatie Oorlogskruis, uitgereikt. Dit gebeurde namens de Minister van Defensie, door Lkol b.d. Jacq. Z. Brijl, drager Bronzen Leeuw, 88 Jaar oud, en speciaal met echtgenote overgekomen uit Den Haag, uitgereikt aan de oudste zoon, Maj. b.d. der Genie, Charles,

Rutscher van der Duim.

Na de uitreiking van de medaille is 1 minuut stilte in acht genomen ter nagedachtenis, aan alle **Slachtoffers**.

(Afsluiting en verwerking.)

Tijdens de genoemde uitreiking informeerde **Oom Ate Groeneveld**, 85 jaar en echtgenoot van de **jongste zus van mijn vader**, mij over een **overlevende** van het schip de **Hofuku Maru**, die hem had verteld, dat mijn vader met de **verdrinkingsdood voor ogen**, wetend, dat **hij van zijn vrouw en vijf kinderen afscheid moest nemen, moedig en heldhaftig schreeuwde:**

„ Hollandse Jongens houd goede moed !"

Als in een later stadium alsnog Postuum, het **MOK** wordt uitgereikt, vervult het je, als **oudste zoon, met gepaste trots**.

Natuurlijk heb ik in het verleden mij al meerdere malen geprobeerd voor te stellen, hoe alles destijds verlopen is in de oorlog en had daar wel een beeld van.

Na de recente ontwikkelingen en een stroom van aanvullende gedetailleerde informatie heb ik dit beeld gelukkig **positief** kunnen **bijstellen**.

Behalve gevoelens van onrechtvaardigheid, afschuw en verdriet over het verleden, heeft **gepaste trots** de **overhand gekregen**.

Het stemt mij gelukkig , om na heel lange tijd, uiteindelijk tot in **detail uitsluitel** te hebben ontvangen over **mijn vaders oorlogsverleden**.

Het recent ontvangen **MOK** is wat mij betreft, dan ook meer **dan verdiend**.

Maar ook zonder deze **MOK** zou mijn **vader** in **mijn herinnering** voor **eeuwig een Held blijven**, een **echt voorbeeld**, van een **karaktervolle doorzetter** en een tot voor kort, **anonieme vergeten Kleine Zeeheld**, die in **zijn allerlaatste doodstrijd**, het nog kon opbrengen om zijn **mede- strijdmakkers** aan te **moedigen**, met zijn voor mij, **inmiddels gevleugelde uitspraak:**

Hollandse jongens houd goede moed !

Op de achterkant van de Medaille staat: **Den Vaderland Getrouwe !**

Ik Dank U (Saluerend!)

Het artikel van onze vader werd gepubliceerd in:

1. Het Eindhovens Dagblad;
2. Indisch4ever;
3. Oorlogsgravenstichting en
4. Het Blad BRONS - van de Vereniging Draggers Militaire Dapperheidsonderscheidingen.

